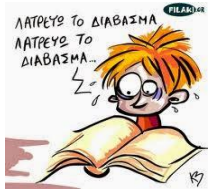


ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

- **Επιρρηματικοί προσδιορισμοί ονομάζονται οι λέξεις ή φράσεις που προσδιορίζουν συνήθως ένα ρήμα, (π.χ. Έφυγαν βιαστικά) ή ένα επίρρημα (π.χ. Το τηλεγράφημα έφτασε πολύ αργά) ή ένα επίθετο (π.χ. Είναι λιγάκι ιδιότροπος).**



Με τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς απαντούμε σε ερωτήσεις που αποκαλύπτουν επιρρηματικές σχέσεις (**πώς, πού, πότε, γιατί, με ποιον όρο, για ποιο σκοπό κ.α.**)

Οι επιρρηματικοί προσδιορισμοί εκφράζουν τις ακόλουθες επιρρηματικές σχέσεις:

1. **τόπο:** π.χ. Ήλθε εδώ στο σπίτι μας ο Τάσος.
2. **χρόνο:** π.χ. Θα έρθει αύριο.
3. **τρόπο:** π.χ. Μπήκαν κρυφά στο ξένο σπίτι.
4. **ποσό:** π.χ. Μελέτησε πολύ.
5. **αναφορά:** π.χ. Οι γνώσεις της για τη ζωγραφική είναι πολλές. Μιλήσαμε για σένα.
6. **αιτία:** π.χ. Κατέρρευσε από απογοήτευση.
7. **σκοπός:** π.χ. Πήγε στο Παρίσι για σπουδές.
8. **αποτέλεσμα:** π.χ. Το ξύλο σχίστηκε σε δύο κομμάτια. / Ήταν τόσο στεναχωρημένη που δεν έβλεπε μπροστά της.
9. **προϋπόθεση (όρο):** π.χ. Δανείζει χρήματα με τόκο δέκα τα εκατό. / Αν δεν έχεις δουλειά, πέρασε.
10. **εναντίωση:** π.χ. Δεν μπορεί να τρέξει, αν κι είναι νέος.
11. **παραχώρηση:** π.χ. Παρ' όλα αυτά τον υποστηρίξαμε.
12. **βεβαίωση:** π.χ. Θα ταξιδέψετε σίγουρα. - Ναι, θα έρθει ο γιατρός.
13. **άρνηση:** π.χ. Όχι, δεν κακολόγησα κανέναν. Μην το ξαναπείς.
14. **δισταγμός:** π.χ. Άραγε θα πρέπει να μιλήσω στη φίλη μου για το ζήτημα αυτό;
15. **πιθανότητα:** π.χ. Ίσως (ενδεχομένως) να έρθει ο επόπτης.

Οι επιρρηματικοί προσδιορισμοί εκφέρονται συνήθως με:

❖ **1. απλό επίρρημα:**

π.χ. Μη μιλάτε δυνατά. - Το παιδί έτρεξε γρήγορα.

(διπλασιασμένο επίρρημα: π.χ. Περπατούσε σιγά - σιγά)

❖ **2. επιρρηματικές προτάσεις (χρονικές ,αιτιολογικές, υποθετικές, εναντιωματικές, τελικές, συμπερασματικές):**

π.χ. Δεν διάβασα, γιατί ήμουνα άρρωστος. Είχα διαβάσει τόσο καλά, ώστε δε με προβλημάτισε τίποτα.

❖ **3. μετοχή επιρρηματική:**

π.χ. Δουλεύοντας κερδίζει το ψωμί του.



❖ **4. εμπρόθετος προσδιορισμός ***

π.χ. Θα φύγει με πλοίο. - Θα επιστρέψει σε λίγες μέρες. (πρόθεση+ουσιαστικό)

π.χ. Φύγε από εκεί. - Μας χαιρέτησε γελαστή από μακριά. (πρόθεση+επίρρημα)

(!!! Ζήτησε από το φίλο του βοήθεια →εδώ ο εμπρόθετος λειτουργεί ως αντικείμενο.)

❖ **5. απλή αιτιατική ή γενική (σπανιότερα)ουσιαστικού:**

π.χ. Ξεκίνησαν την αυγή. - Θα κοιμηθώ το απόγευμα / του χρόνου

(διπλασιασμένη αιτιατική: π.χ. Ανέβηκε σκαλί - σκαλί .)

❖ **6. επιρρηματική φράση (συνδυασμός επιρρημάτων με προθετικό σύνολο ή δύο επιρρημάτων):**

π.χ. Όλοι οι Έλληνες πεινάσαμε λίγο - πολύ πριν εβδομήντα χρόνια/ μέσα στην ημέρα.

❖ **7. Τα επίθετα (ως επιρρηματικά κατηγορούμενα):**

π.χ. Γύρισε κεφάτος.

***ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΚΟΙΝΕΣ: με, σε, για, ως, πριν, προς, σαν, αντί, από, δίχως, έως, κατά, λόγω, μετά, μέχρι, παρά, χωρίς, εναντίον, εξαιτίας, ίσαμε, μεταξύ.**

(!Η πρόθεση **σε** συναντάται πολύ συχνά ενωμένη με το άρθρο, π.χ. σε+το = στο)

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΛΟΓΙΕΣ : ανά, άνευ, διά, εις, εκ, εκτός, εν, ένεκα, εντός, επί, κατόπιν, λόγω, μείον, μέσω, περί, πλην, προ, συν, υπέρ, υπό, χάριν.

ΑΣΚΗΣΗ 1: Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με επιρρηματικούς προσδιορισμούς ανάλογα με τις ερωτήσεις που βρίσκονται στη δεξιά στήλη.

1. Συνήθιζε να κάθεται..... πού;
2. Τα παιδιά μαθαίνουν γράμματα..... με ποιο σκοπό;
3. Όλα ήταν.....ωραία! πόσο;
4. Βλεπόμαστε..... τότε;
5. Θα σε βοηθήσω,..... με ποια προϋπόθεση;
6. Περπατούσανε..... πού, πώς;
7. Πέρασαμε μια ευχάριστη βραδιά..... πώς;
8. Όλα θα πάνε..... πώς, τότε;

ΑΣΚΗΣΗ 2: Στις παρακάτω φράσεις να υπογραμμίσεις τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς και να τους αντικαταστήσεις με άλλους που να δηλώνουν την ίδια επιρρηματική σχέση.

1. Τα μαρτύρησε όλα από το φόβο του.
2. Όλα τα κάνει με βιασύνη.
3. Μας υποδέχτηκε με χαρά.
4. Θυσιάστηκε για τη σωτηρία του παιδιού του.
5. Αυτά τα λέει από φθόνο.
6. Ξεγελώντας και κοροϊδεύοντας τον κόσμο, δεν μπορείς να πετύχεις στη ζωή σου.
7. Ο καθηγητής μας αντιμετώπιζε τις αταξίες μας ήρεμα.
8. Πήγε στο εξωτερικό για σπουδές.

ΑΣΚΗΣΗ 3: Να βρείτε σε ποιο ερώτημα απαντούν και τι δηλώνουν οι επιρρηματικοί προσδιορισμοί στις φράσεις που ακολουθούν:

1. Τριγυρνούσε άσκοπα στην πόλη όλη μέρα.
2. Ο Πέτρος είναι φοβερός στα μαθηματικά.
3. Ταξιδεύει χειμώνα καλοκαίρι.
4. Ήρθε αμέσως, για να μας βοηθήσει.
5. Περπατούσε καμαρωτός.
6. Θα γράψεις καλά, αν διαβάζεις μεθοδικά.
7. Τις προάλλες συνάντησα έναν παλιό μου φίλο.
8. Του εξέθεσα με λεπτομέρειες τις απόψεις μου.
9. Πηγαίνοντας σπίτι μου συνάντησα τον πατέρα μου.
10. Φάε και πιες όσο θες, αλλά μη φωνάζεις.
11. Όταν επιστρέψω, θα περάσω να σας δω.
12. Ήταν περήφανος, γιατί είχε νικήσει.